Білім жарысы

Ахмет Байтұрсынов атындағы
Қостанай мемлекеттік университетінің студенттер газеті

www.ksu.h2.kz

№7 (132)
28.09.2015

1998 жылғы 22 наурыздан шыға бастады

МӘҢГІЛІК ЕЛ

Ақындар шықты айтысқа

Әйгерім БАЙҚАСОВА, ҚМУ, Гуманитарлық-әлеуметтік факультеті, журналистика мамандығының 4 курс студенті.

Биыл республика бойынша Қазақ хандығының 550 жылдығы мерекеленуде. А.Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті осынау маңызды іс-шараны атап өтуден тысқары қалған жоқ. Өткен тарихымызды кейінгі толқынға насихаттау мақсатында оқу орны облыстық жас ақындар айтысын ұйымдастырды.

Мерекелік бағдарлама жас ақындарды таныстырудан басталды. Айтысты көруге келген көпшілікті университетіміздің оқу және тәрбие жұмыстарының проректоры Алмас Әбсадықов пен облыстық мәдениет басқармасының маманы Роза Олжабаева құттықтады.

Айтыскерлер бәйгеге түспес бұрын Абзал Алпысов әсем ән шырқады. Сахна төріне бірінші болып Арқалық қаласынан келген Хафиз Хайролла мен Нұрсұлтан Қасымның жұбы шықты. Осылайша, қос ақын сөз-додасының шымылдығын ашып берді. Жас ақындар айтысын өзіміздің оқу ордамыздағы тарих және құқық факультетінің 4 курс студенті Дастан Беков пен Арқалық қаласының тумасы Ғабит Ырыспайлар жалғастырды.

Айтыс барысында әрбір ақын сөз саптауы, өлең құрауы және ойының тереңдігімен ерекшеленді. Олар батылдық, шындық, ар-ұят, қыз тәрбиесі жайлы, тарихымыз, саясат пен әлеуметтік мәселелер туралы да сөз қозғады. Жарыс арасында өңірімізге кеңінен танымал әнші Манатбек Қадыров «Көк тудың желбірегені» әнін шырқады. Келесі жұп ҚМПИ-дың студенті Мәрия Ақбабақызы мен Аманкелді ауданының тумасы Бекболат Қаленовтар болды. Бұл жұп қыз бен жігіт айтысының озық үлгісін көрсетті. Ақындарға көпшілік қошемет білдіріп, қолдап-қолпаштап отырды. Сахна төріне шыққан қостанайлық Бақытжан Әлкебаев пен Аманкелді ауданынан келген Сағынтай Батырлан, Ізтілеу Балтасар мен Асылхан Сәлімжан, Дастан Беков пен Сағынтай Батырлан сияқты ақындар да берілген тақырыпты аша білді. Қазылар алқасы шешім шығарғанша, жас әнші Аружан Өмірзақова әсем ән шырқады. Қазылар шешімімен үшінші орынды Хафиз Хайролла мен Мәрия Ақбабақызы иеленді, екінші орынды Нұрсұлтан Қасым мен Беков Дастандар бөліп алса, бірінші орынды Сағынтай Батырлан иеленді. Қостанайлық жас ақын Бақытжан Әлкебаев айтыстың бас жүлдесін иеленді.

Суретте: облыстық жас ақындар айтысынан көрініс

ОБРАЗОВАНИЕ

«Серпін - 2050»

Зарина ЩЕРБАЕВА, студентка 3 курса ГСФ специальность «Журналистика»

С 2014 года в Казахстане работает государственная программа «Серпін - 2050» «Мәңгілік ел жастары - индустрияға». Основная цель данной программы - популяризация технических и сельскохозяйственных специальностей, особенно востребованных в северных и восточных регионах.

В рамках программы казахстанская молодежь из регионов с избытком кадров, а это прежде всего, южные области республики, направляются на обучение и трудоустройство в области, где ощущается дефицит кадров.

В прошлом году по программе «Серпін - 2050» 2050 человек получили возможность получения бесплатного высшего образования. Тогда эта программа реализовывалась в основном на педагогических специальностях,. В этом году направления этой программы расширились, охватив такие специальности, как инженерно- технические, сельскохозяйственные и ветеринарные. В этом году по данной программе, которая предусматривает переремещение студентов, выделили по республике как минимум 5 тысяч образовательных грантов. В конкурсе приняли участие ВУЗы восточных и северных регионов.

Костанайский государственный университет им. А. Байтурсынова вошел в десятку лучших ВУЗов страны и утвержден как вуз, участвующий в реализации данной программы. Нашему вузу выделено 450 грантов, которые распределены по 14 специальностям для студентов с казахским языком обучения на ветеринарном, инженерно-техническом аграрно-биологическом факультете и факультете информационных технологий. Самое большое количество грантов было выделено ветеринарному факультету.

В программе участвует молодежь из Алматинской, Южно-Казахстанской, Жамбылской, Кызылординской, Мангистауской областей, которые в будущем, надеемся, восполнят недостаток трудовых ресурсов.

Мне удалось поговорить со студентами, приехавшими из южного региона. Абсолютное большинство говорили о том, что город понравился всем: своим спокойствием, чистыми и просторными улицами и необыкновенной чистотой. Правда, все в один голос твердят: «У вас очень холодно!». А впечатление об университете в целом очень хорошее. За первые недели учебы успели подружиться с одногруппниками и найти общий язык с преподавателями.

Многие студенты приехали учиться по собственному желанию, заранее узнав об этой программе. Абитуриенты, поступившие на основании гранта, в рамках программы были обеспечены общежитием. А после окончания университета выпускникам будет оказана помощь в трудоустройстве, ведь это одна из целей данной программы.

ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ЖОЛ ЖОҚ!

Сыбайлас жемқорлықпен күресу жолдары

Сыздық Әдемі, 3 курс, журналистика

ҚР-сы тәуелсіздігін алғаннан кейін 1995 жылы сыбайлас жемқорлықпен күресу туралы заң шығарып, осы заң арқасында қылмысқа қарсы жұмысын жасап келе жатыр.

Мемлекетіміздің құруына байланысты, оның әр тараптағы экономикалық, саяси, әлеуметтік жағдайына байланысты сыбайлас жемқорлықпен күресу өз де баспалдақтай жоғары көтеріліп келеді. Яғни айтқанда мүнын бәрі күресу жолдарын жасау үшін жасалған.

Соңғы жылдары сыбайлас жемқорлықтың себебі неден? Қандай жағдайлар итеріп салады? Деген сұрақтарды зерттеп, мемлекеттің, үкіметтің көмегімен ең бірінші себептерімен танысамыз. Ол әрине, қай салада болмасын әлеуметтік жағдайларының жетіспеуі, екіншіден, ҚР-да шығып жатқан заңдарымен және экономика саласындағы алынып жатқан кейбір жұмыс істейтін шағымдардың кемістеулігі. Үшіншіден, біз бұрынғы одақ кезеңінде өзіміздің көптеген тәрбие және отансүйгіш қасиетімізді жоғалтып, адам баласының құндылығынан алыстап кеттік. Жаңа капиталистік жолға түсіп, нарықтық экономика болғанымен адамгершілік қасиеттерімізді қажетті нәрсеге ауыстырып жатырмыз. Адамның құндылығы бойында азайған сайын, ойындағы жаман қасиеттері бос орнында тұрмайды.

Сыбайлас жемқорлықпен күресу жолдары әртүрлі. Ал біз оны үш бөлімге бөліп жатырмыз.

1. Мемлекетпен біздің елбасымыз осы сыбайлас жемқорлықпен қарсы күресу керектігін жариялап, осыны заңды түрде заңға айналдырды. Яғни айтқанда заң қабылданды, бұған сот жүйесі қосылып, қылмыс жасаған адамдарды бас бостандығынан айырып отыр.

2. Сыбайлас жемқорлықпен күресетін құқықтық органдарда жұмыс істейтін мамандарға жаңа талаптар қойлып жатыр. Мемлекет, сот жүйесі, құқық органдары – кадр мәселесін көтереді. Елбасымыздың 5 институционал реформаның біреуі - мемелекеттік аппаратты дұрыстау.

3. Осы соңғы жылдары жаңа туып келе жатқан бала сияқты, біз қоғамның адамдары көтеріп жатқан мәселе-бұл Қазақстан елінің жас өспірімдерін, жастарын, солардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұруға біз тәрбиелеп, оқытып, үйретуіміз керек.

Себебі, заң шығады, сыбайлас жемқорлық жасаған адамды қолынан ұстап аламыз, түрмеге отырғызамыз. Ол артта келе жатқандарды тоқтатпайлды. Оның орнына келген адам, ол да сыбайлас жемқорлықтың иісіне, дәміне үйреніп қалған, ол да қолын мемлекеттік қаржысына салады. Қажет-керек нәрсе. Үкімет, құқық органдарының жұмыстарын кемістеуге болмайды. Бірақ, еліміздің болашағына, мемлекетіміздің экономикасының дамуына сыбайлас жемқорлықтын деңгейін төмен түсіруіне жастармен тәрбие - осы ең бірінші орын алады. Болашақта сыбайлас жемқорлық олмау үшін, қазіргі кезден жастарымызды қазірден тәрбиелеуіміз керек. Мәселе сонда. Ал қазір қоғамда әртүрлі қылмыстар болып жатыр. Сонымен қоса үйдегі, айналысындағы адамдар үйретіп жатыр.

Біз осы мәселелерді көтеріп, университетте ректордың қолдауымен үлкен шаралар атқарып жатырмыз. Біз сол ұйым 5-6 жыл бұрын аудан, қалаларда болып, сыбайлас жемқорлыққа қарсы жұмыстарын өткізіп жүрміз. Тұрғындармен кездесіп, сыбайлас жемқорлықпен күресу үшін, алдын ала жұмыстарын жүргізу керек.

Студенттерді тәрбиелеу үшін университетте қоғамдық кеңес құрылды. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы концепция қабылданды, одан кейін бағдарламаға да қол қойылды. Әр факультетте кіші ғұрым қоғамдар қабылданды. Адамның ой-пікірін, құқықтық білімін, адамгершілік қасиеттерін көтеруіміз керек.

Қазір қарасақ, көптеген ЖОО шетелдік реформа алып, білім саласын бизнеске аударып кетті. Сондай оқу орнында ілім алған балалар маман бола ала ма? Мен оны айталмаймын.

Қазір мынандай пікір қалыптасқан «Жоғарғы білім болса, бала ақша табатын жерге барады. Бұл менінше өткен заман, кеңес заманында солай болған. Қарап отырсақ, одақ кезінде әр бір оқимын деген бала ЖОО түсе алмады ғой. Себебі тәртіп қатты болды, қабылдау мәселесі қатты болды. Ал қазір білім екі нәрсеге байланысты-баллынды жинасаң және ақшан болса болды. Әрмен қарай оқисын ба, оқымайсын ба, дұрыс таңдап алған мамандығын баоған ешкімнің жаны ашымайды. Мысалы 4-ші курс студенттерден: «Қайда жұмыс істейсін? - деп сұраса Білмеймін, басқа салаға барамын.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру үшін, соған тәрбиелеу үшін-отбасы үлкен жұмыс жасау керек. Ата-аналары, туысқандары түсіндіріп айту керек. Сонымен қоса, жастардың қоғамдағы айналысы әсер етеді. Қазіргі жастар бос уақыттарын дұрыс өткізбеу - шығыннан басқа етене әкелмейді. Әртүрлі жерлерге жұмсайтын ақша кімдікі? - ата-анасының.

Негізінде, адам жер бетінде заңдылықты өмір сүреді, адам баласы туғанда оған куәлік беріледі, оның бәрінен өлгеннен кейін айырылады-сонында өлім куәлігі беріледі. Сондықтан, біз тәртіпті болуымыз керек. Тәртіппен өмір сүретіміз болсақ, әр адам өзіннің атаанасынан биологиялық алып шыққан қасиеттерін пайдаланып, өзінің жетістіктеріне жетеді. Бәрі бірден президент, министр бола алмайды, бірақ мүмкіншілігіне жетісіп, біршама қызық көретін өмір Қазақстанда соған жағдай туғызылған.

30 жылдай құқықтық органдарда жұмыс істегенмін. Мемлекет болсын, мемлекеттің органдары болсын, ЖОО болсын, кафедра болсын, мектеп болсын, колледж болсын, үй басы болсын-біз тәртіпті болуымыз керек, заңды сыйлап тұруымыз керек.

ЖЕМҚОРЛЫҚ – ЖЕГІ ҚҰРТ

Коррупцияға қарсы

Тастанов Мейрамбек, ф.ғ.к., профессор, стратегиялық даму басқармасының бас маманы

Мемлекттік қызмет істері және жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің құрылымында жемқорлық құқық бұзушылықтың жүйелі түрде алдын алу және сауықтыру үшін жемқолыққа қарсы арнайы бөлім құрылғаны белгілі.

А. Байтұрсынов атындағы ҚМУ-да жемқорлыққа қарсы күресті күшейту шаралары Қазақстан Республикасының жемқорлыққа қарсы заңнамаларына, мемлекеттік және қоғамдық ұйымдардың бағдарламасына сәйкес орындалады. Студент жастардың отаншылдық тәрбиесін қамсыз-дандыру, олардың абырой, қарыз, ел келешегіне жауапкершіліктерін арттыру, жемқорлыққа төзбестікті тәрбиелеу үшін «Студенттің абырой кодексі», «Оқытушының абырой кодексі», «Қызыметкердің абырой кодексі» әзірленген.

Жемқорлыққа қарсы күрес келесі бағыттарда жүргізіледі: Университеттің, ректораттың және Ғылыми кеңестің жұмыс жоспарларында жемқорлықтың басын ашу, оның алдын-алу, тыю шаралары қарастырылған. Осы бағытта университетте Ар-намыс кеңесі, ректордың, проректорлардың, факультет декандарының ауани қабылдау бөлмелері жұмыс жасайды және университеттің барлық бөлімшелерінде арыз – ұсыныс жәшіктері орналасқан.

Жұмысқа қабылдау кезінде тамыр-таныстық болмас үшін ПОҚ бос орынға үміткер болған кезде, олардың барлығы конкурстан өтіп барып қабылданады.

2006 жылдан бастап ҚМУ-да ПОҚ жұмысына сарапшылықтың рейтингтің жүйесі баға береді. Оның нәтижесі бойынша ПОҚ-ның жалақыларына қосымша үстемақы қосылады.

Оқытушылардың жұмысын бағалау мақсатында студенттер арасында сауалнамалар өткізіледі.

ҚМУ электрондық ректорат жұмысын жолға қойған. Ол жариялылықты қамсыздандыруының, нақты менеджменттің персоналмен жұмыс жасауын және халыққа "электрондық үкіметтің" бағдарламасы жіберетін қызметтерді атқарудың аспабы. Университетте тексерудің және емтихан білімін сараптаудың құрастырмалы-рейтингтің жүйесі енгізілген. Университеттің барлық мамандықтары несие технологиясы жүйесінде қызмет атқарады.

Студенттің білімін тексеру жүйесі бес кезеңдік семестрлік аттестациядан тұрады. Қазақстан тарихынан және мамандық бойынша мемлекеттік емтихандарда студенттердің білімінің сарапшылығына субъективті ықпалды болдырмайтын бланктік тестілеу әдісі қолданылады. Бұл әдіс, ҰТО технологиясы негізінде өзіміздің бағдарламашылар жасаған жүйе арқылы өткізіледі. Ал ағымдағы басқа емтихандарға екі оқытушының атысуы міндетті. Студеттер мен ма-гистранттардың дипломдық жұмыстарын және магистрлік диссертацияларын біздің университет қызметкерлері жасаған «Антиплагиат» жүйесі тексеруден өткізеді. Оның нәтижесі бойынша жұмыстарды қорғауға жіберу туралы шешім қабылданады.

«Жемқорлыққа қарсы күрес негіздері» атты элективтік курс барлық мамандықтарда өткізіледі. Жемқорлыққа қарсы күрес мәсеелелері кафедра отырыстарында қарастырылып, заңгерлермен кездесулер өткізіледі. Студентермен әр сессия аяғында, ал түлектермен диплом алар алдында, жемқорлық фактілері туралы арнайы саулнама өткізіледі. Олардың нәтижелері бөлімшелер мен университет кеңесінің отырыстарында қарастырылып, қажетті жағдайларда шешімдер қабылданады.

Барлық факультеттер мәжілістерінде құқық бұзушылықтың сұрақтары қарастырылатын студенттік қоғамдық құрылымдар-студенттердің абырой кеңестері құрылған. Деканаттармен тығыз байланыстағы студенттік деканаттар және старостаттар мен студенттік автономияның буындары жұмыс істейді.

Университетте басқа да құрылымдар - Жастар бастамасы орталығы, студенттер Альянсы, студенттердің абырой кеңестері, студенттердің өзін-өзі басқару ұйымдары жемқорлыққа қарсы күреске жұмылдырылған. 2006-2007 оқу жылынан бастап заң факультетінде, 2009 жылдан барлық факультеттерде Қамқоршылық кеңестері қызмет атқарады. Олар оқу үрдісін ұйымдастыру мен басқада қолғабыстарымен қатар жемқорлыққа қарсы шаралар өткізуге ат салысады.

Біздің университет Республикада алғашқы болып «Жоғары оқу жүйесінде жемқорлыққа қарсы көзқарасты қалыптастыру тұжырымдамасын» 2014 жылы қабылдады.

Аурудың алдын алу

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті ең алдымен жоғарғы оқу орынында сыбайлас жемқорлыққа қарсы түсінікті қалыптастыру жүйесінен бастағанды жөн көрдік. Қазақстан Совет үкіметінен кейінгі кеңістікте бірніші болып 1998 жылдың шілде айында сыбайлас жемқорлықпен күрес заңы қабылданды және халықаралық конвенсияларға қосылды. Сыбайлас жемқорлық жалпы қылмыспен қатар Қазақстанда мемлекеттік билік және қоғам үшін өте қауіпті екенін барлығымыз да білеміз. Ел Президенті Н.Ә. Назарбаев мемлекеттік негізгі басымдылықтарының арасында сыбайлас жемқорлықпен күресті нақты да белгіледі Сыбайлас жемқорлықпен күрестің мемлекеттік бағдарламалары қабылданды. Осы бағдарламаларды іске асыру аясында сыбайлас жемқорлық қылмыстарының пайда болуының себептері мен жағдайын жою жөніндегі нақты шаралар белгіленді. Біздің университет Республикада алғашқы болып «Жоғары оқу жүйесінде жемқорлыққа қарсы көзқарасты қалыптастыру тұжырымдамасын» 2014 жылы қабылдады. Әр оқу жылына арналған оқу-тақырыптық жоспарға сәйкес барлық факультеттерде құқықтық жалпы оқыту жүргізіледі. Жыл сайын сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес және ҚР мемлекеттік қызметшілерінің Ар-намыс кодексін сақтау бойынша іс-шаралар жоспары әзірленіп бекітіледі.

«Жемқорлыққа қарсы күресті күшейту шаралары қаншалықты деңгейде жүріп жатыр?» деген сауалға жауап іздейтін болсақ, А.Байтұрсынов атындағы ҚМУ-да жемқорлыққа қарсы күресті күшейту шаралары Қазақстан Республикасының жемқорлыққа қарсы заңнамаларына, мемлекеттік және қоғамдық ұйымдардың бағдарламасына сәйкес орындалады. Әрине, сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес талаптары қаншама күшейгенімен заңды айналып өтудің түрлі айла-шарғылары әдетте сан құбылып, жиі өзгеріп келеді. Заң талабы түзу болғанымен, оның тектіктері қоғамда әрқашан да терең ойластырылып, жаңғыртылып отыруды қажет етеді. Бұл тарапта заңгерлердің әрекеті мәселені шешуде аздық етеді. Сондықтан да оқу орнының профессор-оқытушылар құрамы ауызбірлік танытып, күш біріктіре отырып қызмет жасаулары қажет.

ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың «Ұлт жоспары - бес институционалдық реформаны жүзеге асыру бойынша нақты 100 қадам» бағдарламасын басшылыққа ала отырып, жемқорлықтың алдын алу және сауықтыру жұмысын жетілдіре түсуге оқу орындары күш салатын салатын болады.

ІРІКТЕУ

Терең ой, жүйелі сөз, ашық пікір

**Ботагөз ІЛИЯСОВА,
ҚМУ ГӘФ журналистика мамандығының 3 курс студенті**

Дебат – барлық елдерде кең тараған студенттердің зияткерлік ойыны. Әсіресе, Еуропа, Азия, Америка елдерінде танымал. Бұл ойын көпшілік алында сөз сөйлеуге, өз пікірін дәлелдей білуге үйретіп, ойды анық жеткізуге бейімдейді. Тапқырлыққа, шешендікке баулитын дебат клубы біздің А.Байтұрсынов атындағы университетінде де бар.

«Ахмет ұрпақтары» деп аталатын клуб 2007 жылы оқу орнындағы белсенді жастарының ұйымдастыруымен құрылған. Бүгінде университетіміздің пікірсайысшылары республикалық деңгейдегі жарыстарға қатысып, топ жарып жүр. Қазіргі таңда белсенді жастардың қызығушылығы артып, клубтың ауқымы кеңеюде. Жыл сайын аталмыш клубқа іріктеу кезеңі жүргізіліп отырады. Осы жайында «Ахмет ұрпақтары» дебат клубы қазақ лигасының үйлестірушісі Ботагөз Аманжолмен сұхбаттасқан болатынбыз.

- Биылғы жаңа оқу жылындағы іріктеу қалай өтті? Сол жайында айтып берсеңіз.

- Жаңа оқу жылы университетіміз үшін ерекше басталды емес пе. «Серпін» мемлекеттік бағдарламасы бойынша еліміздің оңтүстік аймағынан келген түлектер өте көп. Сондықтан дебат клубының іріктеуіне жиналған 1 курстың студенттерінде есеп жоқ. Биыл ғана оқуға қабылданған 60 шақты студент келді. Бұл көрсеткіш былтырғы жылмен салыстырғанда әлдеқайда көп. Жастардың дебатқа деген қызығушылықтары көңіл қуантады. Қатысушылардың кейбіреулері өзгелерден үйренгісі келеді. Ал енді біреулері өздерінің бойындағы қасиет пен білімді шыңдағысы келеді. Ең бастысы, әрбір жастың көрсем, білсем, үйренсем деген талпынысы бар.

Қатарымызға жаңадан қосылған ойыншылар алдағы уақытта турнирлерге қатысып, университетіміздің насымын қорғайды деп сенеміз. Тобымызға қосылғысы келетін студенттерге есігіміз әрдайым ашық.

- Жаңадан келушілерге қандай дәріс сабақтарын өткізесіздер?

- Дебаттың да белгілі бір АПФ, БПФ сияқты форматтары бар. Ең алдымен жаңадан келушілерге біз АПФ форматын үйретеміз. АПФ дегеніміз - Американдық Британдық Парламенттік формат деген мағынаны білдіреді. Кординаттар ойын шартын үйретеді. Ойын қалай өту керек, жиі талқыланатын мәселелер қандай ,қай бағытта ойнау керек екенін көрсетіп түсіндіреміз. Дебат ойынында адам өзін қалай ұстау керектігін, өзінің ойын қарама-қарсы командаға дұрыс жеткізе білуін және пікірін нақтылауға, алдына қойған мақсатты түсінуге, соны басқаларға жеткізуге үйретеміз. Ол үшін арнайы дәрістер оқылады.

Жаңадан келген студенттер бірден ашылып, ойынға араласып кетпейді. Олардың ортаға сіңісіп, өзгелермен тіл табысып кетуі үшін арнайы тренингтер, «Мафия», «Черная магия» сияқты әртүрлі ойындар ұйымдастырамыз.

- «Ахмет ұрпақтары» дебат клубының жетістіктері қандай?

- Клубымыздың мүшелері көптеген пікір-сайыс турнирлерінің бірнеше дүркін жеңімпаздары. Атапайтқанда, 2008 жылы Британдық Парламенттік форматында өткен халықаралық пікір-сайыс турнирінде 1 орын, Парламенттік формат бойынша 2009 жылы Астанада өткен Қазақстанның Ұлттық чемпионатында 1 орын, «Нұр Отан» партиясы кубогына арналған республикалық турнирде 1 орынды иеленді. Сондай-ақ, қалалық және облыстық деңгейдегі көптеген ойындардың жеңімпаздары. Жаңа буын өкілдері дебат-клубымыздың мәртебесін одан әрі асқақтатады деген үміттеміз!

- Біздің қатарымызға жаңадан қосылған оқырмандарға дебат ойынының өту тәртібі туралы түсінік бере кетсеңіз.

- Барлығымызға белгілі пікір-сайыс қарама-қайшы көзқарастың қақтығысын тұратын қатаң ережелер бойынша жүргізіледі. Құрамы үш адамнан тұратын 2 топ қатып, бір тақырып бойынша өзара пікір таластырады. Әуелі қатысушыларға жеребе бойынша немесе келісім бойынша ұстанымдар белгіленеді: растау немесе теріске шығару. Бір топ берілген тақырыпты қорғап, дәлелдеуі тиіс, яғни оны жақтаушы топ деп атайды. Ал, екінші топ жақтаушыларға қарсы шығып, олардың пікіріне кереғар тұжырым айтуы тиіс. Сонан соң пікір-сайыс белгіленген регламент бойынша өтеді. Ең негізгісі – әр топ өздері тақырыпқа сай критерийін құрып, оны қорғайды. Тек сөзбен емес, түрлі дәлел-фактілер келтіре отырып, оларды қай әдебиет, қай ақпараттық құралдан алғанын айтулары тиіс. Әр топтың спикерлері бейтарап төрешіні өздерінің көзқарасының мейлінше дұрыс екендігін сөндіруге тырысады. Ойын барысында сөз сөйлеген спикерлерге қарсы жақ сұрақ қояды. Қарама-қарсы сұрақ қарсыластар дәйектеріне анықтық енгізу, олардың пікірлеріндегі олқылықты анықтау мақсатында қойылады. Пікір-сайыс ойынды талдау және төрелік шешім қабылдау, яғни жеңімпаз топты анықтаумен аяқталады.

- Сіздің ойыңызша, дебат ойынының артықшылығы қандай?

- Дебат - адамның ойөрісін дамытып, болашаққа жетелейтін жол десек қателеспейміз. Себебі адам жүйелі сөйлеу арқылы өз ойын дәл жеткізуге машықтанады. Біріншіден, жан-жақтыболуға үйретеді. Екіншіден, көптеген достар табады. Сондай-ақ, адамды белгілі бір тақырып төңірегінде өз ойын анық әрі дәлелді түрде жеткізуге көмектеседі. Осылайша, жастардың жеке пікірін қалыптастыруға септігін тигізеді. Ертеңгі еңбек жолында әріптестерімен келіссөздер жүргізгенде, үлкен сахналарға шығып, жұртшылық алдында мінберден сөз сөйлегенде көп пайдасы бар. Сондықтан студенттерді «Ахмет ұрпақтары» дебат клубына шақырамын!

Әңгімеңізге рахмет!

ДӘСТҮРДІҢ ОЗЫҒЫ БАР, ТОЗЫҒЫ БАР

Қыз алып қашу дұрыс па?

**Әсел АХАН,
ҚМУ ГӘФ журналистика мамандығының 3 курс студенті**

Халық арасында ертеден келе жатқан дәстүрлердің бірі – қыз алып қашу. Бұрынғы жылдарда бұл үрдіс жастардың бақыты үшін орындалатын.

Ертеде жастар үлкендердің шешімімен, құдаласып қоюымен бас қосатын. Сондай жағдайда ғашықтар өзара серттесіп, некелесетін. Үлкендердің келісімі болмағандықтан, жігіт өз бақыты үшін қалыңдығын алып қашқан. Мұндай оқиға желісін талай әдеби шығармалардан кездестіруге болады. Алайда қазіргі таңда бұл дәстүрдің мәні мен маңызы әбден өзгерген. Яғни, жігіт өзі ұнатса болды, қыздың пікірімен санаспай алып қашатын сәттер жиілеп кетті. Жүргізілген әлеуметтік зерттеулер көрсеткендей еліміздегі ересек адамдардың 60 пайызы осы салттың куәсі болғандықтарын айтуда. Ал жастардың 70 пайызы алып қашудың құрбанына айналған құрбыларының, болмаса таныстарының бар екендігін жеткізген.

Ойлап қарасақ, біреудің мәпелеп отырған қызын әйшәйға қарамай «ұрлап әкету» нағыз қылмыс емес пе? Көп жағдайда қыздарды бейтаныс адам алып қашып, оның болашағы бұлыңғыр болып жатады. Мұндай жайтқа заң жағынан қарасақ, қыз алып қашу қылмыстық кодексте «Адам ұрлау» бабымен жазаланады екен. Сонда сырттай сүйген қызына алып қашу жолымен қол жеткізбек болған жігіттер заң алдында жауапқа тартылып, қылмысты болып қалады. Қыз алып қашқан жігітті айыптаумен түскен арыз бойынша қаралған іс еліміздің Қылмыстық кодексінің 125-бабымен жазаға тартылады, яғни «адамды ұрлау» қылмысы бойынша жауапкершілік жүктеледі. Әрине, бұл тек заң тұрғысынан айтылған көзқарас. Алып қашу жайлы көпшіліктің пікірі әртүрлі. Кейбір жағдайларда мұндай дәстүрмен шаңырақ құрғандардың көбісі кісі қызығарлықтай отбасын құрып, өнегелі отбасы болып кеткен кездер де жоқ емес. Бұрын-сонды көрмеген жігіт алып қашып, келін етіп түсіргендіктен солардың дегеніне көнуден басқа шарасы болмағандықтан келіншектер өз келісімін беріп, отбасында ана атануы әбден мүмкін. Не дегенімен өзге адамның тағдырын қалауынсыз өзгертуге ешкімнің қақысы жоқ. Бірақ, мұны көпшілік ежелден келе жатқан дәстүрге балайды. Ата-бабаларымыздың заманындағы қыз алып қашу дәстүрі екі жастың келісімімен орындалса, бүгінгілер бойжеткендердің пікірін елемей, осындай әрекетке барғандықтан заң алдында жауапты болатындарын ұмытпаса екен. Асылы, сүйіктіңмен серттесіп үйленген абзал.

СПОРТ ДЕГЕН БІР СИҚЫР

Намысты қолдан бермеді

**Бөлтірік НҰРТАЙ,
ГӘФ журналистика мамандығының 3 курс студенті**

Биылғы жыл алаш жұрты үшін спорттық жетістіктерге толы болды десек артық айтпаған болармыз.

2004 жылы УЕФА президенті Мишель Платини қазақ топырағына келіп, Қазақстанды Европа футбол қауымдастығы қатарына алған болатын.Араға он бір жыл салып, «Астана» футбол клубы алты құрлықтың басты,беделді бәсекесі УЕФА чемпиондар лигасының топтық кезеңіне жолдама алды.

Футболды көріп қана қоймай, ондағы саясатқа көңіл бөлу керек.

1. «Астана» футбол командасының бюджеті 11 млн. евро, ал топтық кезеңге өткені үшін 17 млн.евро. Бұл жерде сандарға назар аударыңыздар.

2. Бұл Қазақстанға тікелей жарнама. Футбол десе ішкен асын жерге қоятын жанкүйерлері елімізге ағатыны анық.

Әрине, бұл дегеніміз 11 жыл бойы төккен тердің, еңбектің нәтижесі, жемісі. Іріктеу кезеңінде Словенияның сойқаны Мариборды, Финляндияның намысын ту етіп жүрген ХИК, Европада атын алтын әріппен жаза білген Никосияның АПОЭЛ-де аттап өтіп, әрбір футболшының арманы УЧЛ жолдама алды.

Маусым ашылысымен Сарыарқаның төріндегі «Астана-арена» стадионы үш бірдей әлем футболы топжарғандарын қабылдайды. Олар - Галатасарай, лиссабондық Бенфика және әлем футболының алыбы Атлетико Мадрид футбол клубтары. Алты алаш ұлдары мен қыздары асыға күткен УЕФА чемпиондар лигасының әнұраны қазақ топырағында шырқалатынына көпшілік сенер емес.

Футболмен бұл маусым шектеліп қойған жоқ. Елорданың «Алау» стадионында бір жетіге созылған дзюдо күресінен әлем чемпионаты өтті. Әлемнің 120 елінен атағы бір басына жетерлік 800 балуан әлем чемпионатының 9 салмағында бәсекеге түсті. Естеріңізге сала кетейік, дзюдо күресінің тарихында бірде-бір қазақ жігіті 1-ші тұғырдан көрінген емес.Сол себепті де біраз жұрт сенсацияны күтті. Оған себеп, қазақ ұл-қыздары өз жерлерінде намысты қолдан бермейтінін біледі.Жалпы айтқанда, алты күн бойы алты құрылық адамдарының көзі Астана төріне ауды. Біз күткен сенсация орын алды. 66 кг салмақ дәрежесінде екі бірдей қазақ баласы ақтық бәсекеге түскен болатын. Жастар арасындағы әлем чемпионы, Азия чемпионы, Қазақстанның бірнеше дүркін чемпионы, әлемдік гранпилердің жеңімпазы Елдос Сметов пен Рустам Ибраевтар өзара алтын медаль үшін бәсекеге түсті. Екі бірдей қаракөзіміз әлемнің алпауытарын жайпап, финалға шыққанда көзге жас келгені бар. Елдос сәл ғана басымдылық танытып, әлем чемпионы атанса, Рустамға жылдың басты бәсекесінің күміс жүлдесі бұйырды. Тамаша нәтиже. Айтарға сөз жоқ. Осы жетістікті жігіттер Рио олимпиадасында қайталаса жарады. Балуандарымызға бармақтай болса да бақ берсе екен дейміз. Байрақты бәсекелерде қазақ ұл-қыздары намысты қолдан бермей қазақтың көк туын әрқашанда көк аспанда желбірете берсін дейміз.

ИНТЕРВЬЮ

Мы против коррупции!

Амангуль УСТЕМИРОВА

Костанайский Государственный университет им. А.Байтурсынова одним из первых среди вузов республики принял Концепцию формирования антикоррупционного мировоззрения в системе высшего образования, в разработке которой приняли участие Совет Ассоциации выпускников и работодателей, Попечителей Совет университета, Совет профессоров вуза. Мы беседуем с председателем общественного совета по противодействию коррупции департамента государственной службы и борьбе с коррупцией Костанайской области, советником ректора Михаилом Юсуповичем Дауеновым

- Михаил Юсупович, известно, что вы были одним из инициаторов создания в нашем университете Совета про противодействию коррупции. Что послужило поводом для принятия Концепции?

- Общеизвестно, что эффективная система образования является одним из основных факторов обеспечения стабильного строительства государства и устойчивого роста экономики страны. Поэтому перед системой высшего образования стоят глобальные задачи, связанные с вхождением Казахстана в мировое образовательное пространство.

Высоко оценивая значимость образования, воспринимая и подтверждая большие успехи страны за годы независимости, ВУЗы республики осознают наличие и опасность коррупции, которая охватила все слои общества, в том числе систему образования. Не секрет, что в годы независимости созданные многие вузы превратились в источник обогащения

- И как с ней бороться?

- Для эффективного противодействия коррупции прежде всего необходимо выделить причины и условия, порождающие коррупцию, которые наносят ущерб устойчивому развитию системы образования и правопорядку в целом. Непрозрачность процесса, недостаточная гласность и информационная прозрачность образовательного процесса, несовершенство нормативных документов и управленческих решений порождают и используются для совершения коррупционных проявлений, неполное информационное обеспечение планов и результатов деятельности ВУЗа для его коллектива – эти и другие причины могут быть причинами порождения коррупции в стенах вуза. Наша задача – не столько борьба, а сколько формирование у студентов антикоррупционного мировоззрения. Слабая эффективность системы контроля со стороны администрации ВУЗа.

Проводимая государственная политика в республике включает в себя постоянную активность в области противодействия коррупции, направленную на сдерживание ее роста в обществе. Казахстан всегда отличался тем, что вбирал все самое лучшее из опыта других стран, не стесняся учиться у других, при этом, не забывая о своем особенном менталитете, гуманизме и уважений к личности, и это имеет непосредственное отношение и к эффективной антикоррупционной практике.

Высшие учебные заведения Республики Казахстан, будучи обеспокоенными опасностью порождаемых коррупцией проблем и угроз для государства и общества, в подрыве демократических институтов, этических ценностей и справедливости, осознавая и понимая угрозу коррупции всей системе образования страны, принимают настоящую Концепцию.

Концепция является базовым документом, который будет основой разработки и принятия всех последующих программ и рабочих планов в сфере антикоррупционной политики вузов Республики Казахстан.

- И каковы цели и задачи этой концепции?

- Основная цель в содействии принятию и укреплению мер, направленных на эффективное противодействие коррупции в системе образования. Задачами являются

обеспечение защиты прав, свобод и законных интересов граждан и общества от коррупции; развитие и формирование антикоррупционного мировоззрения и поведения среди субъектов высшего образования; повышение эффективности и результативности в учебно-воспитательной, научной и организационно-методической деятельности с целью минимизации и предупреждения коррупционных рисков и ситуаций; выявление, пресечение и привлечение к строгой ответственности лиц, причастных к коррупционным правонарушениям.

- Михаил Юсупович, каковы основные направления Концепции?

- Сообщество студентов, профессорско-преподавательский и административно-управленческий состав ВУЗов Казахстана понимают всю ответственность за реализацию главной цели системы высшего образования - подготовки профессионально и культурно ориентированной личности, обладающей мировоззренческим потенциалом, способностями креативного мышления, владеющей устойчивыми компетенциями по специальности, и считающей своим долгом укрепление и развитие принципов корпоративного управления.

Сообщество нашего университета выражают нетерпимость к любым формам коррупции. В своей деятельности КГУ стремится к тому, чтобы стать образцом нравственной и интеллектуальной силы и составить элиту высшего образования Казахстана.

Проявляя нетерпимость к проявлениям коррупции, каждый ВУЗ должен внести свой вклад в выполнение главных задач образовательного процесса и реализации государственной политики Республики Казахстан.

- Какая роль отводится преподавателям и студентам в этой Концепции?

- В Концепции устанавливается обязательная модель поведения для каждого сотрудника университета независимо от занимаемой должности, и студента, как обязательного участника образовательного процесса. Преподаватели и студенты нашего ВУЗа должны знать, что коррупционное поведение может нанести серьезный ущерб демократическим институтам, национальной экономике и правопорядку. А предупреждение и искоренение коррупции - это обязанность всех участников учебного процесса и для обеспечения эффективности в данной сфере они должны сотрудничать друг с другом, поэтому необходим всеобъемлющий и дисциплинарный подход в данном вопросе. Для этого необходимо прививать профессорско-преподавательскому составу, обучающимся, административно-управленческому персоналу антикоррупционное мировоззрение и поведение, воспитывать у преподавателей, студентов и сотрудников высокий уровень правовой культуры, уважительное отношение к правам, свободам и законным интересам человека и гражданина, стимулировать у обучающихся творческую активность, интерес к получению ими качественного конкурентоспособного образования, приобретения устойчивой гражданской позиции, соблюдения ими принципов законности и правопорядка, конституционного законопослушания.

Принимаемые на уровне учебного заведения меры противодействия коррупции должны носить системный характер и иметь двойное направление: «сверху вниз» и «снизу вверх». Противодействие коррупции должно исходить от четко заявленной и проводимой позиции администрации ВУЗа и распространяться на сотрудников и студенчество. С другой стороны, студенты должны быть нацелены, в первую очередь, на получение глубоких академических знаний, на неприятие коррупции. Противодействие коррупции в ВУЗе должно носить программный характер. Основная цель программы должна быть направлена на устранение причин и условий, порождающих коррупцию. Необходимо разработать мероприятия по мониторингу уровня коррупции.

- Каковы способы и механизм реализации Концепции?

- Для достижения целей по противодействию коррупции необходимо следующее. В первую очередь, внедрение во всех ВУЗах современных систем прозрачности информации о качестве работы, материальной и финансовой отчетности, эффективных систем общественного контроля за процессом обучения с привлечением профессиональных сообществ и студенческого самоуправления; повышение мер правовой ответственности за коррупционные правонарушения в образовании.

Со стороны административно-управленческого персонала, профессорско-преподавательского состава ВУЗа необходимо повысить ответственность и честность каждого сотрудника и преподавателя ВУЗа; создать антикоррупционную среду посредством устранения условий, способствующих коррупционному поведению и т.д.

Главная цель антикоррупционного воспитания – воспитание ценностных установок и развитие способностей, необходимых для формирования у студенчества принципов устойчивости гражданской позиции в отношении коррупции.

Таким образом, совместное сотрудничество всех казахстанских ВУЗов в противодействии коррупции с участием правоохранительных органов, всех структур гражданского общества, будет способствовать повышению качества образования, успешной реализаций реформ и гарантировать выполнение возложенной на образование миссии.

Считаю, что данный подход должен стать основополагающим, базовым при разработке стратегии развития высшего образования в нашей стране и деятельности каждого отдельно взятого ВУЗа.

АКЦИЯ

«Чистая сессия»

В период экзаменационной сессии 2014-2015 учебного года в стенах КГУ им.А.Байтурсынова был разработан план акции «Чистая сессия». Основная цель проведения акции «Чистая акция» – обеспечение прозрачности работы профессорско-преподавательского состава, правового сознания и активной гражданской позиции студентов, нетерпимости к проявлениям нарушений антикоррупционного законодательства РК, формирования атмосферы нетерпимости к коррупции по каждому факультету. Нужно отметить, что эта акция теперь будет постоянной и традиционной. На каждом факультете организованы посты из числа членов студенческого общественного совета по противодействию коррупции и членов Совета профессоров КГУ, для работы которых были выделены отдельные аудитории. Во время акции работает телефон доверия (общий по университету и членов факультетских постов с размещением на портале - служебный и мобильные), электронный ящик доверия «Чистая сессия» для обращений студентов по негативным фактам. Была организована работа апелляционной комиссии, составлены графики и проведены встречи со студентами на факультетах членами Высшего студенческого совета и студенческого общественного совета КГУ. Проведены круглые столы по обсуждению проблем акции «Чистая сессия». Во время проведения экзаменов в аудиториях находится дежурный преподаватель, который следит за порядком. Устные экзамены принимаются двумя преподавателями. Деканат проверяет экзамены на наличие экзаменационных билетов, экзаменационной ведомости, журнала учета посещаемости и рейтинговой оценки знаний обучающихся, зачетных книжек со штампом деканата о допуске к сессии.

Активно ведет работу информационно-пропагандистская группа из числа преподавателей и студентов всех факультетов, а студенты 4 курса факультета истории и права оказывали юридическую консультацию в период экзаменационной сессии. На каждом факультете были оформлены информационные стенды с отражением сведений: о работе штаба и факультетских постов, о телефонах доверия общего по университету и членов постов, электронного адреса для обращений обучающихся, о составе апелляционной комиссии. Так же были составлены расписания экзаменов в аудиториях комиссионным методом и контролем за процедурой приема экзамена. В ходе экзаменационной сессии медиа студией проводились съемки. Вся информация по данной акции проводимой в КГУ им.А.Байтурсынова была освещена в СМИ.

Нужно отметить, что в период сессий 2014-2015 учебного года признаков или жалоб со стороны студентов не поступало. По завершению сессии было проведено анкетирование студентов на предмет удовлетворенности качеством предоставления образовательных услуг и приема экзаменов, по итогам которого негативных фактов не выявлено.

ПРАЗДНИЧНАЯ ДАТА

Педагог - 45 лет

Гаухар КАЛИЕВА, студентка 2 курса ГСФ специальность «журналистика»

Физкультура - предмет, требующий от учащихся выносливости и, конечно же, здоровья. Однако, многие студенты, как известно, не обладают им. В этом случае в нашем университете действует группа, освобожденная от тяжелых физических нагрузок.

К примеру, шахматный клуб. По состоянию здоровья я тоже определилась в эту секцию. А преподает здесь Мамейзов Хусейн Мухамерович - прекрасно знающий свое дело, благородный, интеллигентный человек, умеющий ненавязчиво привить любовь и уважение к себе и к своему предмету. Именно с Хусейном Мухамеровичем я и решила побеседовать в преддверии праздника Дня учителя.

- Хусейн Мухамерович, шахматы, шашки, тогыз кумалак, дартс - все держится на вас. Обычно преподаватель физкультуры тренирует студентов физически, а вы умственно. Расскажите пожалуйста, как начиналась ваша трудовая деятельность?

- Я окончил 11 классов Уйгурской Национальной школы в Талдыкорганской области, г. Панфилов. После школы поступил в Алматинский институт физической культуры. Тогда же, в 1963 г. меня призвали в ряды Советской Армии. Службу проходил в Сибири, был радистом. После демобилизации продолжил учебу, занимался легкой атлетикой. И выпустился в 1970 г. как тренер по легкой атлетике, по окончанию которого меня направили в Костанайский Сельхозинститут. Практически с этого момента и работаю в университете. Стаж у меня очень большой - 45 лет. С 1997 г. я завершил преподавание по легкой атлетике и создал программу для освобожденных студентов. Если прежде они просто появлялись и предоставляли рефераты, чтобы получить зачет, то теперь у них появилась возможность развиваться и физически, и умственно. Студентам нравятся настольные и интелектуальные игры. Мне кажется, мы нашли общий язык - они меня полюбили, я - их. На моих занятиях 100%-ная посещаемость. Работаю в тесном контакте и с родителями студентов. Решения принимаем совместно относительно посещения, нужна ли спортивная форма. В общем, все, чтобы было комфортно для освобожденных. Цель моей программы - здоровый образ жизни ребят, а для этого необходимы прогулки, выполнение легких упражнений, которые предписаны врачами, в соответствии с диагнозами студентов. Раньше требовал от учащихся рефераты об их заболеваниях и недугах, из-за которых они находятся в моей группе, чтобы они побольше знали о своих болезнях и вели оздоровительные меры, после которых проводил опросы - борются ли они за свое здоровье, есть ли прогрессы в лечении.

- Как интересно! Труды строителя оценивают по его сооружениям и красоте архитектуры, художника - по красоте его творений, а труды учителя - по успехам его учеников. Есть ли у вас ученики, которыми вы гордитесь?

- Конечно. К примеру, когда был тренером по легкой атлетике, у нас был чемпионом Союза Дубогрей, Шакиров. В республике мы никогда не уступали призовые места. И в области, и в городе лидировали наши студенты. Атлетика, если быть честным, мое хобби и по сей день. И учащиеся брали с меня пример, а потому ставили перед собой цели: стать кандидатами в мастера спорта, чемпионами Казахстана, чемпионами Союза. От чего я и испытываю гордость.

- Если не преподавателем, то кем бы Вы хотели стать?

- Строителем, и даже поступал в Политехнический институт. Но так как уже в то время я выступал на соревнованиях республиканского уровня, тренер был не согласен с моим выбором вуза. Он забрал мои документы и просто сдал в Институт физкультуры. Но я ни о чем не жалею.

- А скажите, пожалуйста, в вашей семье увлекаются спортом?

- Можно сказать, что в нашей семье, а именно по материнской линии сплошь музыканты - закончили музыкальные школы, практически все поют. У меня три дочери, у них высшее экономическое образование, уже создали свои семьи. Так что я дедушка двух внуков и трех внучек. Конечно, они не занимаются спортом фанатично, но оздоровительные упражнения стараются делать, и вести здоровый образ жизни. Бегают со мной на стадионе, посещают тренажерный зал. Кроме этого мы активно дома в увлекаемся настольными играми.

- Когда вы один дома, апашки дома нет, вы любите готовить?

- Честно говоря, готовить очень любил. Особенно все удивлялись моей дунганской лапше. Но сейчас в силу возраста, поручаю это дело детям или супруге. Супруга моя умница, она готовит все, начиная от бешпармака, мант, короче, все национальные блюда.

- Как насчет ваших предпочтений в искусстве, есть ли кумиры?

- Из казахстанских чемпионов восхищаюсь Садвакасовым, а из наших костанайских мастеров Уфимцевым. Уфимцев - мастер спорта, создавший свою тактику, атаку. С ним мы сыграли несколько шахматных партий. Книг мало читаю, в основном, смотрю телевизор. Так как жена имеет музыкальное образование, то, естественно, музыкой увлекаюсь. Постоянно вместе поем казахские песни.

- В профессиональный праздник Дня учителя что хотели бы пожелать своим коллегам?

- Всех коллег поздравляю с праздником! Желаю творческих успехов. Чтобы работа приносила удовольствие, чтобы любили своих студентов. Чтобы мы могли гордиться своими выпускниками, и, в свою очередь, учащиеся гордились бы своими наставниками!

- Огромное спасибо за откровения и пожелания. И я от имени студентов поздравляю Вас с праздником! Желаю крепкого здоровья, дожить до правнуков, быть образцом и примером для студентов во всем!

ОБРАЗ ЖИЗНИ

Кто здоров, тот и молод

Зарина ЩЕРБАЕВА, студентка 3 курса ГСФ специальность «журналистика»

В целях формирования ЗОЖ, воспитания интереса к участию спортивных мероприятий, воспитания любви к спорту, в сентябре в средней школе № 19 проводился традиционный День Здоровья.

Ведь жизнь в ритме спорта - это залог здоровья и поддержание отличной физической формы на долгие годы, заряд бодрости и хорошего настроения.

В мероприятии принимали участие учащиеся 1-11-х классов, педагоги, родители и гости. В их числе Равиль Иванович Шагабутдинов - старший преподаватель центра физической и спортивной подготовки КГУ и студенты 1 курса инженерно-технического факультета. Уже с утра у главного входа школы звучали позитивные и энергичные песни. Ребята с удовольствием выполняли разминку и несмотря на прохладную погоду ученики вместе с родителями и педагогами были в отличном настроении.

Проводились соревнования различного характера. На первом этапе принимали участие ученики начальных классов, на втором - принимали ученики среднего и старшего звена, а уже на третьем этапе приняли участие родители, педагоги и сборная команды КГУ. Для начальных классов были приготовлены различные эстафеты, для старшего звена – различные спортивные игры. Например, пионербол, волейбол, футбол. Все участники показали высокий уровень физической подготовки, смелость, ловкость и силу.

К концу мероприятия всем классам и сборной команде КГУ были вручены грамоты. Мероприятие прошло на высшем уровне, учащимся и гостям очень понравилось. Мне кажется, нужно почаще проводить мероприятия такого характера, ведь здоровье – это главная ценность жизни!

ПОЗДРАВЛЕНИЕ

С победой!

На чемпионате Республики Казахстан по роллерному полиатлону, который проходил в г. Кокшетау с 24 по 27 сентября студент специальности «журналистика» Костанайского государственного университета им. А.Байтурсынова Айбек Байдильдинов занял 2-е место в возрастной категории 21-23 года. А на первом этапе мира по данному виду, который проходил в это же время, в возрастной группе старше 21 года, уступив россиянину и своему товарищу по команде, стал 3-м. Второй этап состоится уже скоро в российском городе Калуга. Желаем Айбеку успехов и только побед!

НАША ГОРДОСТЬ

Журналистика спорту не помеха

Татьяна НАЗАРУК, студентка 2 курса ГСФ специальность «журналистика»

Иван Василевский не просто учится на 3 курсе по специальности пиар, но еще делает успешную карьеру в лыжном спорте. Сегодня у него за плечами участие в Чемпионате мира в Чехии, призовые места в республиканских соревнованиях, сборы в России и Киргизии.

- Иван, как спорт пришел в твою жизнь?

- Когда я еще ребенком переехал в город, один из моих родственников, работавший на лыжной базе, предложил мне ходить на тренировки. Мол, все равно дома сижу, ничем не занимаюсь. Я стал тренироваться, втянулся, постепенно лыжи мне понравились. Это продолжается уже 12 лет.

- Когда твои занятия перешли на профессиональный уровень?

- Примерно с 18 лет. Тогда начались серьезные соревнования. Сначала отборочные туры в области, республике. Потом мировые соревнования. Самая моя большая поездка - Чемпионат мира в Чехии в 2013 году. Часто ездил в Киргизию, в Россию.

- Насколько я знаю, ты недавно участвовал в летних сборах в Щучинске. Как это было, расскажи.

- Да, в Щучинске с 26 по 30 августа проходил летний Чемпионат Казахстана по лыжным гонкам, где занял второе место в кроссе на 5 км. Готовился к этим соревнованиям все лето.

- Не обидно ли, что таким образом ты проводишь каникулы и практически нет свободного времени?

- Так уж получается, что времени почти не остается. В день у меня по три тренировки: зарядка в 7 утра, первая тренировка в 10 часов, вторая тренировка с 5 до 7 часов. Такой график, разумеется не всегда. Мы работаем и тренируемся по циклам. Если я готовлюсь дома, то два дня в неделю у меня выходной, а если на базе, то нам дают 1 день отдыха. Бывает по-разному, в основном зависит от тренера. Отдыхаю я обычно в обеденное время и вечером после последней тренировки. Спорт уже меня полностью поглотил. Да и Костанае из-за этого я бываю редко.

- Какие у тебя следующие соревнования?

-Скоро начинается сезон, поэтому будет много состязаний: отбор на ЧМ, соревнования по Казахстану, Республиканская Универсиада, в которой должен отлично выступить за наш университет.

- Чем ты увлекаешься кроме лыжного спорта?

- Очень люблю футбол. Играю во дворе, когда есть время. Регулярно слежу за спортивными новостями. Если бы мне предложили выбрать направление в журналистике, то, конечно же, пошел бы в ее спортивную журналистику.

Принцип «одного окна»

МЕЖДУ ВУЗОМ И СТУДЕНТАМИ

Анара ИСМАИЛОВА,
и.о. начальника отдела регистрации

Принцип «одного окна» - форма централизованного оказания услуги, предусматривающая минимальное участие обучающихся в сборе и подготовке документов без непосредственного контакта с услугодателями.

Данный принцип был введен в нашем ВУЗе в январе 2012 года для того, и активно работает по сей день, совершенствуясь и включая в свой перечень всё больше пунктов.

С января 2015 года стала доступна ещё одна функция. Это заказ трёх видов справок и транскрипта через личный кабинет студента, магистранта. Если раньше для заказа справки нужно было явиться в отдел регистрации, выждать определенный срок, потом явиться повторно, чтобы забрать её, то теперь в своем личном кабинете любой обучающийся может заказать транскрипт или справку, определив точно вид, который ему нужен, простым нажатием кнопки.

Казалось бы, такая мелочь, как определение типа справки, порой вызывает у обучающихся затруднения. К примеру, приходит студент в отдел регистрации за справкой. На вопрос инспектора, какая именно нужна справка, студент невнятно отвечает, что просто с места учебы. Приходится уточнять, для чего ему этот документ. После мучительных для обеих сторон расспросов, оказывается, что справка в ГЦВП. А на это уходит драгоценное время. Если помножить это время на каждого заказчика справки, то выйдет довольно внушительная цифра. Обучающимся нужно запомнить, что отделом регистрации выдаются всего четыре вида справок: 1) справка с места учёбы (без углового штампа, за подписью директора департамента по академическим вопросам для первого корпуса и зам. начальника отдела регистрации - для второго); 2) справка в ГЦВП (особой вид справки формата А4 с угловым штампом, за подписью начальника отдела регистрации и руководителя ВУЗа - выдается для получения пособий в отделениях ГЦВП по месту постоянной прописки); 3) Справка в управление или отдел по делам обороны (говоря простым языком, в военкомат, выдается призывникам для так называемой отсрочки); 4) справка в посольство (выдается на фирменном бланке за подписью руководителя ВУЗа). Справка о том, что студент обучается на платной основе и конкретной сумме оплаты за текущий год, выдается бухгалтерией (главный корпус, кабинет 133).

Раньше инспекторам приходилось держать несколько видов бланков для выдачи справок, куда вручную вписывались фамилия, имя и отчество заказчика. Почему несколько, ведь только форм обучения две: очная, заочная. Еще есть программы обучения: основная и сокращенная. Теперь всё в прошлом. После того, как обучающийся нажимает в своем личном кабинете кнопку «заказать», у инспектора соответствующего факультета появляется сообщение о заказе. Текст же самой справки складывается автоматически из базы данных картотеки благодаря четко поставленной задаче и созданию специального алгоритма. Инспектор нажатием всего одной кнопки распечатывает справку, регистрирует и отправляет её на подпись. В разы сократилось время, затрачиваемое на данную процедуру. А если ещё и учесть, что инспектор меньше отвлекается на физический заказ справки, то производительность отдела возросла. Все это стало возможным благодаря плодотворному сотрудничеству и конструктивному взаимодействию двух отделов: отдела регистрации и центра информационных технологий. Когда у нас возникают какие-то идеи касательно оптимизации и автоматизации работы инспекторов и методистов, улучшению качества услуг обучающихся, то инженеры ЦИТ оперативно без лишней проволочки и бюрократизма всегда готовы выслушать, соотнести возможности программы и на основании объективных данных приступить к реализации идей или внести корректировки для осуществления задуманного.

С введением заказа справок и транскриптов через личный кабинет обучающегося, мы хотим полностью исключить физический заказ, а также полностью отказаться от практики подписывания документов самими заявителями. То есть, приходить в отдел регистрации для заказа вышеописанных справок трех видов и транскрипта не нужно. Заказали через личный кабинет, ждите положенный срок, приходите за готовым документом. Экономьте свое время! Зачем проводить его в очередях на подпись и беганием между корпусами. Если нововведение сделано для вашего комфорта, то пользуйтесь им сполна. А мы будем думать дальше, что ещё сделать, чтобы усовершенствовать работу по принципу «одного окна». Если у вас есть предложения, обращайтесь в 130 кабинет главного корпуса к начальнику отдела регистрации. Ждем ваших откликов и предложений.

МЕЖДУ ВУЗОМ И ИССЛЕДОВАТЕЛЕМ

Общая процедура документооборота и распределения ответственности исполнителей по принципу «одного окна» для обеспечения выполнения НИОКР с грантовым и хоздоговорным финансированием

Субъекты НИОКР ВУЗа

Основные результаты НИР

Принцип «одного окна» ставит в центр всех документационных потоков между ВУЗом и исследователем Управление науки и послевузовского образования, специалисты которого обеспечивают взаимосвязь ученых (творческих коллективов) с другими подразделения университета, что экономит время исследователей за счет сокращения различных второстепенных процедур .

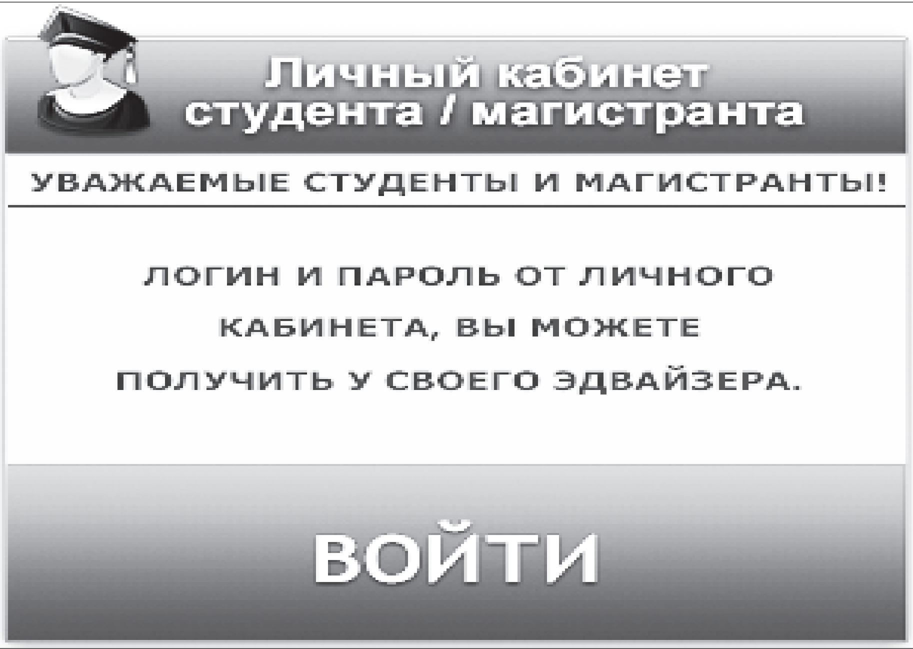

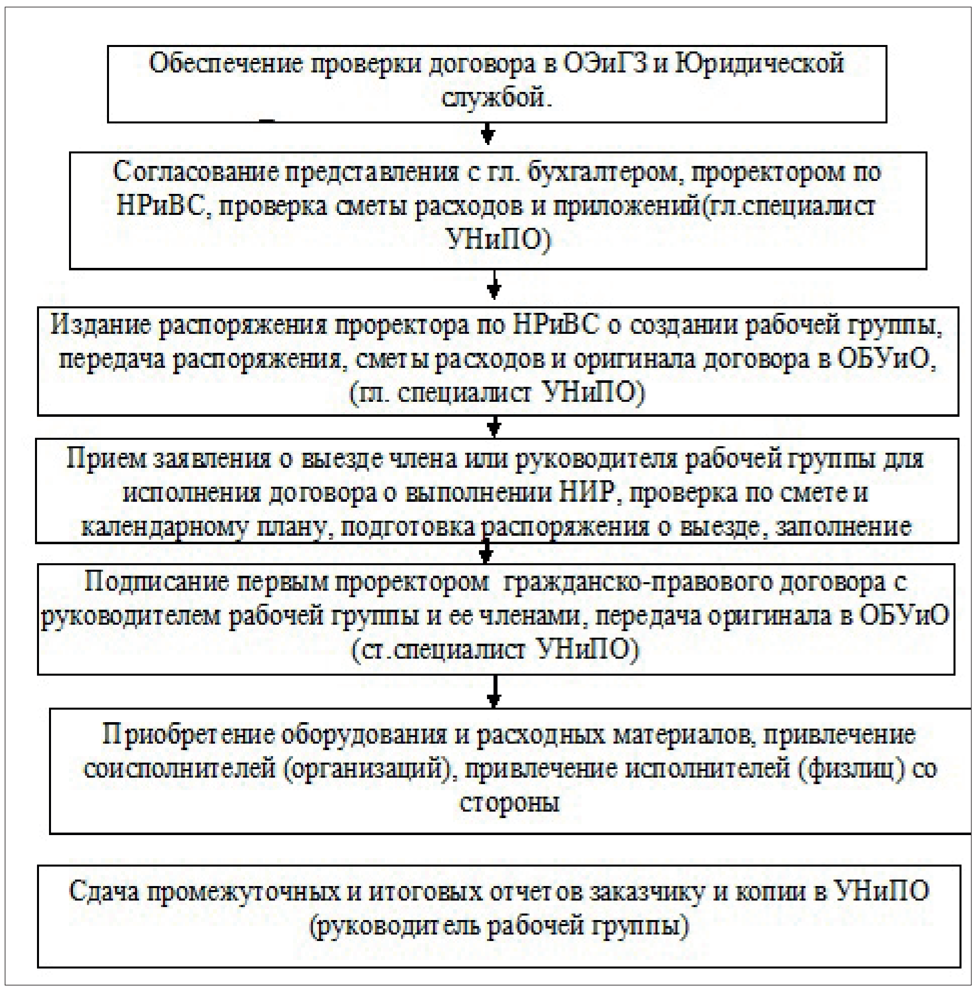

БІЛІМ – ӨМІР ШЫРАҒЫ

«Серпін» сенім сыйлайды

Балауса ЖАҚСЫБАЙ, ҚМУ-дың ГӘФ журналистика мамандығының 3 курс студенті

«Серпін-2050» бағдарламасының басты міндеттері мен мақсаттары - бәсекеге қабілетті мықты мамандар даярлау, ауылдағы жастарға қолжетімді, сапалы білім беру, халық саны тығыз орналасқан оңтүстік өңірі студенттерініңтегін білім алуын қамтамасыз ету.

Біздің елде гуманитарлық салаға қарағанда техникалық мамандық иелеріне деген сұраныс өте жоғары. Алайда елдің кейбір өңірлерінде, әсіресе солтүстік аймақтарда білім алатын оқу орындары болғанымен, онда барушылар өте аз. Сондықтан осындай жастарымыздың сұранысқа ие білікті маман болулары үшін барлық жағдайлар жасалған. Биылғы жылы «Серпін» бағдарламасы бойынша оңтүстік өңірінің студенттеріне 1050 грант бөлінген. ҰБТ тапсырған түлектер 50 баллдан жинап, грант иегерлері атанды. Олар өздері қалаған қаладағы оқу орнына түсіп, пойызбен тегін қатынап тұрулары да қарастырылған. Одан бөлек, жатақханамен қамтамасыз етіледі. Ал оқу бітірген соң туған жерінде немесе оқу бітірген өңірде жұмысқа орналаса алады. Жалпы, қолға алынып отырған бұл бағдарлама біздің университетімізде биылдан бастап жүзеге асырылды. «Серпін» бағдарламасы бойынша оқып жатқан талапкерлеріміздін бірі Оңтүстік Қазақстан облысы, Түлкібас қаласы, Ақбиік ауданының тұрғыны Бекберді Мырзабек Бейбітұлымен әңгімелесу барысында биыл тапсырған ұлттық бірыңғай тестен 90 балл жинап, «Серпін – 2050» бағдарламасы бойынша грант иеленгенін айтты. Бекберді А.Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университетіне ветеринарлық медицина мамандығы бойынша тегін оқуға түскен.

– Оқу грантын жеңіп алғаныма қатты қуанамын. Ата-анама еш жүк салмай, өз күшіммен оқуға түскенім қандай жақсы болды. Қостанайға алғаш келгенімде қорқыныш болды. Замандастарыммен танысып, үйренісе бастадым, – дейді Бекберді университеттің спорт саласында толығымен қамтамасыз етілгеніне көңілі толатындығын атап өтті.

Солтүстік облыстардағы оқу орындарына түсіп, мұндай грантқа ие болған жастардың енді бірі Қызылорда қаласының Тасбөгет ауылындағы мектептің түлегі Төлеген Ермек Талғатұлы. Ол 111 балмен А.Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университетінің биотехнология факультетіне түскен

– Осы университетте оқып, диплом алғым келеді. Қостанайдан жұмыс ұсынса, ойланып көремін, – дейді Ермек Талғатұлы.

Ермек қазір университеттің жатақханасына орналасқан. Таңдаған мамандығы бойынша білікті оқытушылардан дәріс тыңдап, білімін шыңдап жатыр. Болашақта өз мамандығы бойынша үздік атануды қалайды.

Жалпы, «Серпін» әлеуметтік бағдарламасы ерекше серпінмен жұмыс жасап жатыр деп ауыз толтырып айтуға болады. Өйткені бұл бағдарлама біріншіден, әлеуметтік мәселені шешсе, екіншіден, білікті кадрлар дайындауға үлкен үлес болып саналады.

ТУҒАН ӨЛКЕ

Бурабайға барғанда

Жұпар Кожахметова, ҚМУ ГӘФ журналистика мамандығының 2 курс студенті

Қостанай мемлекеттік университеті – республикамыздың үздік 10 оқу орнының қатарында. Оқу ордамыздың басты мақсаттарының бірі білім алушылардың студенттік өмірлерін неғұрлым қызықты, есте қаларлық етіп өткізуге бағытталған.

Сол мақсатта түрлі іс-шаралар, форумдар мен конференциялар өткізіледі. Білім алушылардың тек университет қабырғасымен шектеліп қана қоймай, республикалық деңгейде өтетін мәдени іс-шараларға қатысуы да қарастырылған.

Университетіміздің бір топ студенттері дәл осындай дәстүрлі “мәдени іс -сапардан” оралды. Республикамыздың жалынды жастарына арналған үш күндік форум Ақмола облысының аумағындағы «Бурабай» мемлекеттік ұлттық табиғи демалыс орнында өткізілді. Еліміздің түрлі аймағынан жиналған белсенді студенттердің басын қосқан бұл форумның басты мақсаты – тәжірибе алмасып, студенттердің еңбек ұйымдарының бір жыл бойыжасаған жұмыстарының нәтижесін шығару.

Форумға қатысқан әр оқу орны өз бағдарламасын таныстырды. Жақсы көңіл күй, түрлі тренингтерден тұрған бұл іс-шарада университетіміз басқа оқу орындарынанерекшеленді. Әрфакультеттің еңбек ұйымына жауапты студенттерден жиналған топ өздерімен бірге білім алушылардың тілектері жазылған қорапшаны тау шыңына көміп, университетіміздің туын биікке асқақтатты.

АРТЫҚ БІЛІМ КІТАПТА

Кітапхана түні

Шаттық Жолдиев, ҚМУ, журналистика мамандығының 1 курс студенті

Л.Толстой атындағы облыстық әмбебап ғылыми кітапханасында «Кітапханадағы түн» атты ерекше мерекелік іс-шара өтті. Бұқаралық ақпарат құралдарынан бөлек енкейген қарттан, еңбектеген балаға дейін кітапханадан табылды.

Мерекелік шараға келушілерді ұлттық киім киген жастар қарсы алды. Жиналғандар ойын ойнап, айтыс көрді. Қазақ әдебиетінен бастап шетел әдебиетінің оқулықтары мен түрлі жанрдағы кітаптар қолжетімді бағада сатылды. Тіпті кейбір кітаптарды тегін табыстап жатты. Сол жерден өзім де екі кітап алып, қанжығам майланып қайттым. Әрине, кітап деген білім көкжиегін молайтатын қазына емес пе?!

Кітапхананың әрбір бөлімінде түрлі өнер туындылары көрермен назарына қойылды. Маған ерекше әсер еткені ескі технологиялар немесе құнды коллекция көрмесі болатын. Ол жерде ескі әуен ойнатқыш, көнерген теледидар, тиын ақшалар, фотоаппараттар көрермен назарына ұсынылды. Кітапхананың тағы бір бөлмесінде поэзия, мәнерлеп оқу іс-шаралары өтіп жатты. Мен де қолыма Мұқағали Мақатаевтың кітабын алып, бір өлең оқып бердім. Сол жерде ұлты орыс бір студент ортаға шығып, қазақ тілінде өлең оқыды. Қазақтың қара өлеңін мүдірмей оқыған өзге ұлт өкіліне іштей риза болдым.

Кітапхананың екінші қабатында ұлттық диаспора өкілдері концерттік бағдарлама ұйымдастырды. Әдемі ән, әуезді күй артынша биге ұласты. Ерекше ұйымдастырылған іс-шара көптің көңілінен шығып, ерекше әсер еткені сөзсіз. Себебі жиналғандардың жүзінен қуаныштың белгісін байқадым. Бұл шараға өзім де қатысып, ой түйіп қайттым. Иә, кітап - асыл қазына, ал кітапхана – қазына аралы.

БӘРЕКЕЛДІ!

Әні мен сәні жарасқан

«Өнер» студиясының жаңа бөлімшесі ашылды.

Сұхбаттасқан Айдана ҚУАНЫШБАЙ, ҚМУ ГӘФ журналистика мамандығының 3 курс студенті

Университеттің қоғамдық өмірі мазмұнды және қызықты. Әрбір студенттің белсенді өмірлік ұстанымы, патриоттық рухы және оптимистік көзқарасы негізінде қалыптасады.

Бітірушінің бәсекеге қабілеттілігіне оның білім деңгейі ғана емес, сонымен қатар оның белсенділігі, жан-жақтылығы, шығармашылық қабілеті мен іске бейімділігі ықпал етеді. Мұндай қасиеттер түрлі үйірмеге, конкурстарға, шығармашылық мерекелерге қатысуы арқасында қалыптасады.

Студенттік өмірдің ерекшелігі әрбір студенттің өз уақытын пайдалы әрі қызықты өткізуі болып табылады. Біздің университетімізде де студенттің өз талантын ашуына барша мүмкіндік бар. Ән салып, би билеп, домбыра тартып, тіпті, актерлік шеберлігінді шыңдауға барлық жағдай жасалған.

Қазақстанның халық ақыны Беркенова Әсия Әйіпқызының жетекшілігімен құрылған «Өнер» студиясының дарынды шәкірттері, университетіміздің маңызды іс-шараларының сәнін келтіріп жүр. «Өнер» студиясы – студенттердің шығармашылық мүмкіншіліктерін шыңдап, өнерлерін өрбітуге көмектеседі. Студияда жеке студенттер ғана емес өнерлі топтар да дайындалады: вокалдық топ, би тобы, домбырашылар ансамблі. Сондықтан, біздің студенттер өзінің жан-жақтылығымен ерекшеленеді. Ал қазіргі кезде көңіл қуантарлық бірден-бір жаңалық, «Өнер» студиясының жаңа бөлімшесінің ашылуы болып отыр. Жақсы жаңалық туралы студияның жетекшісі, Қазақстанның халық ақыны Әсия Беркеновадан сұраған едік.

- Әсия Әйіпқызы, «Өнер» студиясының аясы кеңейіп жатыр деген рас па?

- «Өнер» студиясының бөлімшесі бұрынғы ауыл шаруашылық институты орналасқан ғимаратта ашылып жатыр. Ректорымыздың қолдауымен осындай шешім қабылданды. Сол жақта тұратын студенттерді жолға қаражатын шығарып, бері қарай қатынап жүрмес үшін, өздерінің оқып жүрген орны мен жатақханасына жақын жерде ашып жатырмыз. Әсіресе, қаланы дұрыс білмейтін бірінші курс студенттері үшін өте қолайлы. Бөлімшеде екі үйірме бар. Хореография және домбыра үйірмесі. Ол үшін жаңа домбырашы мен жаңа хорео-граф мамандарын жұмысқа алдық.

- Жаңа студияға қабылдау басталып кетті ме?

- Агро-биология және экономикалық факультетін қосып, бірінші курстарымен танысып, үйірмеге жазып, студиямен таныстырамыз. Ветеринарлық-медициналық факультетінің студенттерінің жатақханасы бас ғимаратқа жақын болған соң, сонда баратын болады. Ал екінші жатақханадағы студенттер жаңа студияда сабақ алады.

- «Өнер» студиясының танымалдығын қалай бағалар едіңіз?

- Жыл сайын облыс аумағында өтетін «Студенттік көктем» іс-шарасынан бас бәйгеден төмен орын алып көрген емеспіз. Қандай өнер жанры болмасын өзімізді биіктен көрсетіп жүрміз. Ал республикалық деңгейде 2008 жылға дейін «Жас толқын» фестивалі болып келді. Талдықорған, Павлодар, Қарағанды сынды қалаларға барып онда да біз өзіміздің лайықты орындарымызды алып жүрдік. Әсіресе, «Бәдрисафа» би тобының жетістігі, жеңісі мол. Сондықтан біз облыс көлемінде жүлделі орыннан түсіп көрген жоқпыз.

- Жастарды студияға қабылдауда қандай талаптар қоясыздар, неге мән бересіздер?

- Вокал үйірмесіне жазылған баланың дауысы болмаса, әнші болу мүмкін емес. Ал домбыраға келетін болсақ, зейіні болу керек. Зейіні болмаса оны да үйрене алмайды. Сондықтан, бұл балалардың әрқайсысының табиғи зейіндері, аздап болса да бастапқы бір кірпіші болуы керек. Соны әрі қарай өрбітуге болады. Жалпы ештеңесі жоқтан ештеңе шықпайды. Вокалдан дұрыс ән салуды, дұрыс тыныс алуды, ән айтқан кезде дұрыс артикуляция жасауды үйретеміз. Дауысын кеңейтеміз. Дауыс диапазонын, октаваларын өзгертеміз. Мысалы дауысы төмендер айқайлап айтады да, дауысын отырғызып алады. Керісінше дауысы жоғарылар төмен айтып қиындатып алады. Ал бізде сенің дауысын сопрано, сенің дауысын альт дегендей анықтап береміз. Сол бағдармен жұмыс істейміз. Ал егер адамда керемет дауыс болып тұрса, ол бізге келмес еді. Ол консерваторияға барар еді. Бізге келетіндер ортақол, жәй ән салып жүргендер. Біз олардан жақсы әнші шығарамыз.

Әңгімеңізге рахмет!

Қазақ хандығына 550 жыл

Тарихты білу парыз

Шаттық Жолдиев,
ҚМУ, журналистика мамандығының 1 курс студенті

Қазақ хандығының құрылғанына бес жарым ғасырдай уақыт өтті. Дегенмен, әр мемлекет пен жердің тарихы болады емес пе?! Сонау XIV-XV ғасырдан бастау алатын Қазақ хандығы не бір соқпақ жолдардан өтіп, сыртқы жаулармен алысқан заманда құрылды.

Қазір XXI ғасыр, тыныштық пен бейбітшілік орнаған заман. Кезінде ата-бабаларымыз қасықтай қаны қалғанша, жаумен алысып, қазақтардың үстемдігін орнатқан ұлан байтақ жерде дүниеге келгеніме қуанамын!

Қазақ хандығы дегенде Керей мен Жәнібекті айтып кетпеу әбестік болар. Бұл екі тұлға Қазақ хандығының негізін салушылар. Тарихтан сыр шертетін болсақ, Керей мен Жәнібек Әбілхайыр хандығынан бөлініп, Моғолстан хандығын панлап, сол жерден жер алып, Қозыбасы деген жерде «Қазақ хандығын» жариялайды. Қазақ жерінде әлі де сыры ашылмаған тарихи оқиғалар беймәлім күйде қара жер қойнауында жатқан болар...

Қазақ халқы ертеден мал шаруашылығымен айалысты, жылдың әр мезгілінде қоныс аударып, шұрайлы жерлер іздеумен болды. Сол себептен хандықта территорияны ұлғайту көзделді. Әсіресе, Сыр бойындағы қалалар үшін шайқас ұдайы жалғасын тауып отырды. Жаулармен кескілескен ұрыста батырларымыз парасатты ой қорыту арқасында аз әскер күшімен де жеңіске жетті. Қазақ мемлекеті дегенде Қасымхан, Хақназар, Тәуекел, Тәуке сынды хандардың есімдері бірге аталып жүрген. Себебі, олардың ел басқарудағы озық әдістері елдің дамуын ілгерілетті. Абылай хан тұсында қазақ ауылдарына жоңғар шапқыншылығы үдей түспесе кемімеді. Жоңғардың қалың қолын жеңу қазақтарға оңайға түспеді. Сол себептен Абылай хан үш жүздің басын құрап, өзінің қан жиде жолдастарымен жоңғарларға қарсы тойтарыс береді.

Елім деп, жерім деп өткен батырлардың еңбегі еш қалмады. Сонау ұлан байтақ атырапты бізге қалдырып, қазір тәуелсіз дара мемлекет болып отырмыз. Қазақ халқы қиын күндерді артқа тастап, жарқын болашаққа бастайтын даңғыл жолмен жүріп келеді. Қазақстанның тауы мен тасы да тұнып тұрған тарих! Біз батырлар мен ақындардың ұрпағымыз. Соны есте сақтайық ағайын! Қазақ хандығының 550 жылдығы.

Ғарыш

Айға ұшқан Айдын

Жұлдыз Тосова
ҚМУ, журналистика мамандығының 2 курс студенті

ХХ ғасырда адамдар аспан әлемін бағындыра бастады. Алғашқы қадамды 1960 жылы Юрий Гагарин бастаса, өз арамыздан суырылып шыққан тұңғыш қазақ ғарышкері Тоқтар Әубәкіров оның ізін жалғады.

Ол 1991 жылы 2 сәуірде ғарышқа ұшып, қазақ хал-қының мәртебесін көтерген болатын. Араға көп уақыт салмай екінші қазақ ғарышкері Талғат Мұсабаевта ғарыш айлағынан көрінді Тәуелсіздікке ендіқол жет-кізген қандастарымыздың төбесі көкке жетіп, көк туы-мыз көкте желбіреді. Міне, араға 10 жыл салып, ғарыш әлемінде тағы бір қазақтың қаһарман ұлы төбе көрсетті. Ол әрине, 41 жастағы ғарышкеріміз Айдын Айымбетов.

Айдын Аканұлы Айымбетов – қазақ елінің ғарышкері. 2015 жылы 2 қыркүйекте 2-бортинженер ретінде транспорттық пилот-танған «Союз ТМА-18М» кемесінде ЭП-18 саяхаты аясында Байқоңыр ғарыш станциясынан халықаралық ғарыш станциясына аттады.

Ғарышкер Айдын Айымбетов мектепті алтын медальмен бітірген. 1993 жылы Армавирдегі жоғарғы әскери авиациялық училищені "ұшқыш-истребитель" мамандығы бойынша бітірді. 1993 жылдың мамырынан Қазақстанның Қарулы Күштерінің қатарында қызмет атқарады. Ұшқыш-истребитель. Ғарышкерлер отрядына таңдау алдында Талдықорған қаласы маңындағы авиабазада авиациялық бөлімшенің командирі болып қызмет еткен. 2009 жылдың желтоқсанынан Қазақстан Республикасының Ұлттық ғарыш агенттігі төрағасының кеңесшісі, агенттік департаментінің директоры болып жұмыс істеді. 2011 жылдың наурызынан Сұлтанғазиев атындағы ғарыштық зерттеулер институтында ғарыштық технологияларды ақпараттық-білімдік қамтамасыз ету бөлімінің бастығы болды. 2012 жылдың көктемінен Астана қаласындағы оқушылар сарайындағы жас ғарышкерлер мектебінде ұстаздық етті. Сонымен қатар Қазақстан Республикасы Әскери-әуе қызметінің полковнигі. 1993 жылы алғаш рет ға-рышкерлікке өтініш берді. 2001 жылдың 5 мамырында екінші мәрте бағын сынап көрді. Осылайша, 2002 жылы Ресей-Қазақстан мемлекетаралық бірлескен ғарышқа ұшу келісімі аясында Мәскеу қаласында медициналық комиссиядан өтті. 2002 жылдың 9 қарашасындағы ҚР Үкіметі жанындағы ведомствоаралық комиссия мәжілі-сінде Қазақстан Республикасы ғарышкерлері отрядына кіргізу туралы ұсыныс жасалынды. Ал 2012 жылдың 12 қазан айында ҚР Үкіметінің №1304 қаулысы негізінде Қазақстан Республикасының ғарышкері дәрежесі берілді.

Айдын Айымбетов аспан әлемінен көрінуді он жыл бойы армандап келген. Иә, арманы адастырмаса керек. Енді, міне сол ғарышты өзі-ақ бағындырды. Ол ғарышқа ұшар алдында БАҚ өкілдеріне берген сұхбатында «Біздің ғарышқа көтерілуіміз ең сәтті уақытта таңдалған деп есептеймін, себебі биыл күзде Қазақ хандығының 550 жылдығы мен Конституцияға 20 жыл. Сол себепті мен өзіммен кішкентай туды ала кетпекпін» - деп айтқан.

Он күндік ғарыш айлағынан кейін Айдын Айымбетов еліне оралды. Қош келдің, қаһарман ғарышкерім!

Мәртебелі мамандық

Ұстаз – ұлы есім

Бетті ұйымдастырған: Ақжанат ҚАБДЫҒАЛЫМҚЫЗЫ

Перизат ОҢАЙБЕК,
ҚМУ, журналистика мамандығының 1 курс студенті

Дүниедегі мамандық атаулының төресі – ұстаздық. Әсілі, ұстаз барлық мамандық иесін тәрбиелейтін, оқытып үйрететін мейірімді абзал жан. Мұғалім берген тәрбие әрбір жанның өміріне жол сілтер шамшырақ секілді.

“Ұстаз болу – өз уақытын аямау, өзгенің уақытын аялау” – деп француз ойшылы Жан Жак Руссо айтпақшы, ұстаздардың еңбегі ерен. Шәкірт санасына білім нәрін сеуіп, сол болашақ өрендерін тәрбиелеп шығару – екінің бірінің қолынан келе де бермейді. Ұстаз болу - жүрек жылуын, мейірім шуағын, адамгершілік ұлылығын ба-ланың бойына дарыту. Ұстаз болу – жас ұрпақтың жарқын болашаққа барар жолын айқындап беру. Осыданақ, ұстаз деген – ұлы есім екенін талассыз аңғаруға болады. Себебі, ұстазға деген құрмет бәрінен биік тұрады.

Қай заманда болмасын, ұстаздарға құрмет жоғары болған. Өйткені, ұстазға құрмет көрсету – білімге құрмет көрсету. Білімді құрмет-темеген, ұстазын қадір тұтпаған шәкірттің ғылымда нәтижеге қол жеткізе алмайтындығы, қол жеткізсе де, тиісінше кәдеге асыра алмайтындығы қасиетті Құранда да жазылған. Тарихта ақыл-парасаты мол тұлғалардың көпшілігі ұстазына ерекше құрметпен қарап, әрдайым бір ізетпен еске алғаны мәлім. “Ұстазы жақсының ұстамы жақсы” дегендей, олар өздерінің өмірде бағындырған зор асуларына ұстаздарының сіңірген еңбегі көп екенін жақсы түсінген. Сондықтан да, ұстазды сыйлау – өмірдегі бір борышың деп түсіну керек. Ұлағатты жандарға құрмет көрсету – адамзатқа міндет.

Ұлт ұстазы, қазақтың өткен ғасырдағы руханиятының көшбасшысы Ахмет Байтұрсынұлы: “Мектептің жаны – мұғалім. Мұғалім қандай болса, мектебі һәм сондай болмақшы, яғни, мұғалім білімді болса, білген білімін басқаға үйрете білетін болса, ол мектептен балалар көбірек білім біліп шықпақшы. Солай болған соң, ең әуелі, мектепке керегі – білімді, педагогика, методикадан хабардар, оқыта білетін мұғалім”, - деген екен. Арада бір ғасыр өтсе де, ақынның бұл сөзі әлі күнге дейін өз мәнін жоғалтқан жоқ.

Сіздердің мамандықтарыңыз елдегі ең қадірлі, ең мерейлі әрі аса жауапты мамандық болып табылады. Себебі, Қазақстанның болашағы сіздердің қолдарыңызда. Баланың болашағы, оқуда қандай жетістікке жететіні, өмірде қаншалықты табысты, іскер болатыны тікелей тәлімгерге байланысты. Өзінің ісімен, өзінің сөзімен егемен еліміздің болашағын ойлайтын, тәуелсіздігін қорғайтын білімді ұрпақтың тәлімгері сіздерсіздер. Отанымыздағы миллиондаған балалар мен студенттерге білім үйретіп, тәрбие тағылымын дарытып келе жатқан мыңдаған ұстаздар қауымын төл мерекесімен шын жүректен құттықтаймын!

Құрметті ұстаздар мен білім саласының ардагерлері, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университетінің оқытушылары, сіздерді мерейлі мерекелеріңізбен шын жүректен құттықтаймын! Баршаңызға мықты денсаулық, қажымас қайрат, шығармашылық табыс, ізгі махаббат пен отбасыларыңызға бақ-береке тілеймін. Жүздеріңізден күлкі кетпесін. Өмірлеріңізде қуанышты, бақытты күндер көп болғай. Шәкірттеріңіз биік шыңдардан көрініп, үміттеріңіз ақтала берсін!

"БІЛІМ ЖАРЫСЫ"
МЕНШІК ИЕСІ: А,Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті, Редакцияның мекенжайы: Қостанай қаласы, А.Байтұрсынов көшесі, 47. Тел, 511167

Редакцияның кеңес төрағасы А.М.Нәметов

Шығарушы редактор А.Өстемірова

Нөмірі дайындаған ҚМУ-дің журналистика мамандығының студенттері

Беттеген Алина Сушко
Бас маман Қымбат Досжанова

Отпечатано в ТОО "Костанай полиграфия". Ул.Мауленова 16 тел 8(7142)28-02-93
Заказ №2165 Тираж 1500 экз.
Объем 2 печатных листа

Газет Қазақстан Республикасының Мәдениет ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде 2002 жылдың 25 наурызында тіркеліп, №2794-г куәлігі берілген